

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/330/2014
Identifikačné číslo spisu:	7613209635
Dátum vydania rozhodnutia:	08.12.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Vladimír Magura
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:7613209635.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnych veciach žalobkyne Lawyer Partners a.s., IČO: 35 944 471, so sídlom v Bratislave, Prievozská č. 37, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Chabadová, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pri starej prachárni č. 13, proti žalovaným 1/ S. S. bývajúcemu v K., 2/ A. O., bývajúcemu v H., o zaplatenie peňažných súm, vedených na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp.zn. 8 Ro 214/2013, 8 Ro 231/2013, o dovolaniach žalobkyne proti uzneseniam Krajského súdu v Košiciach z 20. júna 2014, sp.zn. 5 Co 316/2014 a z 9. júla 2014, sp.zn. 1 Co 306/2014, takto

rozhodol:

Veci vedené na tunajšom súde pod sp.zn. 5 Cdo 330/2014 a 5 Cdo 375/2014, spája na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp.zn. 5 Cdo 330/2014.

Dovolania o d m i e t a .

Žalovaným náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Spišská Nová Ves vo vyššie uvedených konaniach uznesením uložil žalobkyňi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za vytvorenie súdneho spisu vo výške 6,50 € podľa položky 20a sadzobníka zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“) v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalobkyne v záhlaví označenými uzneseniami potvrdil napadnuté prvostupňové uznesenia ako vecne správne v zmysle § 219 ods. 1, 2 O.s.p. a v celom rozsahu sa s ich odôvodnením stotožnil. K odvolacím námietkam žalobkyne uviedol, že dňa 16. mája 2013 bol na súd prvého stupňa doručený DVD nosič s návrhom žalobkyne, o ktorom však už bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom, tak, že podanie bolo uznesením odmietnuté. Preto v žiadnom prípade nejde o pôvodnú žalobu a nemôže sa namietat' prekludovanie voči právu vyrubiť súdny poplatok podľa § 13 zákona o súdnych poplatkoch. Súd bol povinný žalobný návrh žalobkyne aj keď datovaný 23. marca

2006 riadne vytlačiť, pretože bol podaný elektronicky, vytvoriť nový spis a prideliť mu spisovú značku. Odvolací súd nesúhlasil ani s námietkou, že došlo k odňatiu žalobkyne konať pred súdom, pretože išlo o vyrubenie súdneho poplatku za administratívne úkony súdu za vytvorenie súdneho spisu a nie o zastavenie konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, poplatková povinnosť v tomto prípade zanikla až zastavením konania. Spätné zaevidovanie podania nebolo možné ani z technických príčin. Tvrdenie žalobkyne, že položka 20a/ sadzobníka nebola v čase podania návrhu ešte súčasťou zákona o súdnych poplatkoch, považoval odvolací súd za irelevantné.

Proti týmto uzneseniam odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka,“) dovolania s tým, že jej v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 241 ods. 1 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p.), čím je daná procesná prípustnosť aj dôvodnosť dovolaní. Uviedla, že žaloby vo veci nie sú novým žalobným návrhom, pretože pôvodne boli podané na Okresný súd Spišská Nová Ves už dňa 23. marca 2006 elektronickými prostriedkami podpísanými zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona, avšak súd odmietol takéto podanie prijať a DVD nosiče so žalobami vrátil žalobkyni späť. V zmysle nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 289/2008 bol okresný súd povinný opätovne konať o podaniach žalobkyne z 23. marca 2006 podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, pričom právne účinky týchto podaní ostali zachované s účinnosťou ku dňu ich podania. Na tomto závere podľa názoru žalobkyne nič nemení ani okolnosť, že súd z technických príčin nemohol jej podanie spätné zaevidovať ku dňu jeho podania. Postup okresného súdu pri vyrubení súdneho poplatku nemal oporu v zákone, keďže v čase, kedy ho okresný súd vyrubil, ho nebolo možné vyrubiť pre absenciu právnej úpravy a podľa § 13 zákona o súdnych poplatkoch už ani nemal právo takýto súdny poplatok vyrubiť. Žalobkyňa žiadala napadnuté uznesenia, a tiež ním potvrdené uznesenia súdu prvého stupňa, zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Podľa § 112 ods. 1 O.s.p., v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie veci, ktoré sa u neho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

S prihliadnutím na totožnosť predmetu konania, totožnosť v osobe dovolateľky a skutkovú i právnu súvislosť obsahu dovolaní vo veciach vedených tunajším súdom pod sp.zn. 5 Cdo 330/2014 a 5 Cdo 375/2014, rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), aplikujúc ustanovenie § 112 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243c O.s.p. tak, že predmetné veci spojil do jedného spoločného konania ako je to uvedené v prvom výroku tohto rozhodnutia.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolania podala včas žalobkyňa zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa. Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že podané dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné a preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). V prejednávanej veci smerujú dovolania proti uzneseniam odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Dovolateľkou napadnuté uznesenia ale nevykazujú znaky niektorého z nich, preto jej dovolania podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie sú.

Prípustnosť podaných dovolaní by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania

významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995, a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998, a č. 23/1998). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Žalobkyňa procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolaní preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Podľa názoru žalobkyne jej postupom súdov bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov. Ide najmä o právo predniesť (doplniť, či dopĺňovať) návrhy, vyjadriť sa k rozhodným skutočnostiam, k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo so súhlasom predsedu senátu dávať v rámci výsluchu otázky účastníkom (svedkom) a právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy, vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci (čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj § 101 ods. 1, § 117 ods. 1, § 123, § 118 ods.1, § 126 ods. 3, § 131, § 211, § 215 O.s.p.). To znamená, že nie každé porušenie procesných predpisov súdom a tým aj porušenie práva na spravodlivý súdny proces dosahuje intenzitu vady konania, ktorú má na zreteli ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p.

Aj v prípade rozhodnutí súdu vo veciach týkajúcich sa súdnych poplatkov môže dôjsť k odňatiu možnosti konať pred súdom, avšak len za podmienky, ak v dôsledku takéhoto rozhodnutia dôjde k odopretiu prístupu účastníka k súdu garantovaného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a pokiaľ takéto rozhodnutie súdu je v priamej príčinnej súvislosti s tým, že sa účastníkovi znemožní domáhať sa ochrany svojich práv na súde. V zmysle konštantnej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako aj Ústavného súdu Slovenskej republiky k odňatiu možnosti účastníka konania konať pred súdom dôjde v súvislosti s rozhodnutiami súdov o poplatkovej povinnosti účastníka v prípade nesprávneho procesného postupu súdu, ktorý zastavil konanie z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku z návrhu na začatie konania (§ 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch) napriek tomu, že poplatník bol od platenia súdneho poplatku oslobodený (viď R 50/1997, I.ÚS 1/2000). V prejednávanej veci však o takýto prípad nešlo. Napadnutým uznesením súdu prvého stupňa šlo o spoplatnenie úkonu súdu, ktorý je v sadzobníku súdnych poplatkov a v ustanovení § 1 zákona o súdnych poplatkoch označený ako poplatkový úkon. Žalobkyňa využila právo podať proti tomuto uzneseniu odvolanie, ktoré odvolací súd riadne prejednal. V dôsledku tohto postupu súdov nižších stupňov žalobkyňa nebola odňatá žiadne procesné oprávnenie v rámci občianskeho súdneho konania o žalobe ňou podanej, nie je totiž možné stotožňovať povinnosť zaplatiť súdny poplatok pod spor o občianskych právach a záväzkoch.

Na základe vyššie uvedeného dovolací súd konštatuje, že nedošlo k odňatiu žalobkyne konať pred súdom v zmysle vady podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

Z obsahu podaných dovolaní je navyše zjavné, že dovolateľka nimi v skutočnosti namietala nesprávne právne posúdenie veci odvolacím i prvostupňovým súdom v otázke vzniku poplatkovej povinnosti. Dovolaťka totiž v dovolaniach netvrdila, že sa odvolací súd prípadne prvostupňový súd dopustili procesného pochybenia ani že niektoré z jej procesných oprávnení priznaných občianskym súdnym poriadkom nemohla v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdov nižšieho stupňa realizovať,

podstatou jej dovolacích námietok bolo, že rozhodnutia súdov nižších stupňov neboli správne a súladné so zákonom o súdnych poplatkoch. Dovolací súd opakovane zdôrazňuje, že k odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť len procesne nesprávnou činnosťou súdu a túto vadu nemožno vidieť v právnych záveroch, ku ktorým odvolací súd dospel pri posudzovaní uloženej povinnosti. Samotné právne posúdenie veci je realizáciou rozhodovacej činnosti súdu a nezakladá dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p, lebo ním súd neporušuje žiadnu jeho procesnú povinnosť ani procesné práva účastníka. V súvislosti s touto námietkou dovolateľky je potrebné uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) je relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), avšak (na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p.) nezakladá (súčasne) aj prípustnosť dovolania. Právne posúdenie veci je totiž realizáciou vlastnej rozhodovacej činnosti súdu, ktorou sa účastníkovi konania neodnímajú žiadne procesné práva, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné, ale o taký prípad v danej veci nejde (viď R 54/2012 a tiež niektoré ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napr. rozhodnutie z 29. júna 2010 sp.zn. 1 Cdo 62/2010, z 29. novembra 2010 sp.zn. 2 Cdo 97/2010, z 9. júna 2011 sp.zn. 3 Cdo 53/2011, z 24. mája 2011 sp.zn. 4 Cdo 68/2011, z 3. mája 2011 sp.zn. 5 Cdo 44/2011, z 23. júna 2011 sp.zn. 6 Cdo 41/2011, zo 14. augusta 2013 sp.zn. 7 Cdo 17/2013).

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných vád konania tvrdených dovolateľkou, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaných dovolaní nevyplyva z § 239 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol procesne neprípustné dovolania žalobkyne podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

V dovolacom konaní úspešným žalovaným vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky im však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodali návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.